

Au § 22

Dnr KS 0080/2017

Riktlinjer för investeringar i Ljusnarsbergs kommun**Ärendebeskrivning**

Ekonomichef Sara Jonsson har inkommit med förslag till riktlinjer för investeringar i kommunen daterat den 30 januari 2018.

Ekonomichef Sara Jonsson föredrar ärendet.

Förslag

Ekonomichef Sara Jonsson förslår allmänna utskottet föreslå kommunstyrelsen anta föreliggande förslag till Riktlinjer för investeringar i Ljusnarsbergs kommun.

Allmänna utskottets beslut

Allmänna utskottet hänskjuter ärendet till kommunstyrelsen.

2018-01-30

Allmänna utskottet

Riktlinjer för investeringar

Sedan några år tillbaka är även kommuner enligt lag och normer skyldiga att tillämpa komponentavskrivning. Det är ett nytt sätt att redovisa anläggningstillgångarna och som innebär att tillgångarna delas upp i komponenter. Syftet med detta är att de olika komponenterna i en tillgång kan ha olika livslängd och behöver bytas ut vid olika tidpunkter. Det är viktigt att bygga upp kapital för reinvesteringar och att långsiktigt förvalta kommunens samlade förmögenhet på ett planerat och klokt sätt.

Förutom att klargöra kommunens tillämpning av komponentavskrivning talar riktlinjerna om hur kommunen definierar vad som är att betrakta som en investering. För att betraktas som en investering måste tillgången uppgå till ett betydande värde och avsikten måste vara att den ska användas under en längre tid. Om det som anskaffas är en del av det löpande underhållet är det inte att anse som en investering. Vad som är löpande och vad som är planerat underhåll bör alltid definieras centralt på ekonomiavdelningen.

I dokumentet finns även en redogörelse för beslutsprocessen för investeringar. Vilka investeringar som ska göras beslutas slutligen av de förtroendevalda. Tjänstemännen har i princip inte tillåtelse att frångå politikernas prioriteringar och alla avvikelser från ursprungliga kostnadsberäkningar ska analyseras och rapporteras till kommunstyrelsen.

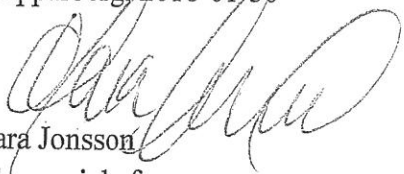
Det ska vidare alltid vara tydligt vem i organisationen som ansvarar för den totala investeringen, d v s vem som är budgetansvarig. Denne har att följa kommunens riktlinjer för upphandling och inköp samt upphandlingsrutinen (se nästa sida).

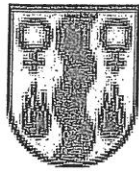
Ekonomiavdelningen gör bedömningen att tjänstemännen på senare år allt mer har frångått de principer som kommer till uttryck i riktlinjerna och som är menade att säkerställa den demokratiska processen där det är de förtroendevalda som prioriterar kommunens samlade resurser. På förekommen anledning har avdelningen därför tagit fram dessa riktlinjer och gör det i en tid då kommunen ännu har en god ekonomi. Enligt Sveriges kommuner och landstings prognoser (SKL) kommer detta tillstånd att förändras inom de närmaste åren och kommunerna få mindre marginaler i takt med de demografiska utmaningarna. Därför är det viktigt att tydliggöra processerna och ansvarsfördelningen i kommunen gällande investeringar.

Vi som har tagit fram dessa nya riktlinjer är upphandlingssamordnare Thomas Molander, ekonom Johan Jansson och ekonomichef Sara Jonsson.

Undertecknad föreslår allmänna utskottet föreslå kommunstyrelsen anta *Riktlinjer för investeringar*.

Kopparberg, 2018-01-30

Sara Jonsson
Ekonomichef

LJUSNARSBERGS
KOMMUN

Riktlinjer för investeringar i Ljusnarsbergs kommun

Kopparberg, 2018-01-29

Ekonomiavdelningen

1 Syfte

Syftet med detta dokument är att

- klargöra vad en investering är,
- klargöra beslutsgång och ansvarsfördelning vid hantering av investeringar, samt
- klargöra hur en investering ska hanteras redovisningsmässigt.

2 Definitioner

2:1 Lagrum och bestämmande regelverk

En investering innebär en anskaffning av anläggningstillgång. Allmän redovisningsmässig hantering och värdering av anläggningstillgångar regleras i 6 kap. lag (1997:614) om kommunal redovisning samt i Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 11:4.

2:2 Begränsning

Här redogörs för hanteringen av materiella anläggningstillgångar som markanläggningar, byggnader, tekniska installationer, fordon och inventarier. Några immateriella anläggningstillgångar, som exempelvis goodwill eller aktiverade kostnader för forskning och utveckling finns för närvarande inte i kommunen och hanteras inte i detta dokument.

2:3 Definition av anläggningstillgång

I 1 § 6 kap lag om kommunal redovisning definieras vad som är anläggningstillgång och vad som är omsättningstillgång:

”Med anläggningstillgång förstås tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Med omsättningstillgång förstås annan tillgång.”

2:4 Allmän gränsdragning av definition

Det är avsikten med innehavet som ska styra klassificeringen i balansräkningen. Som anläggningstillgång redovisas sådan tillgång som är avsedd att användas under flera år (beräknad nyttjandeperiod om minst tre år). Förutom varaktighet ska tillgången uppgå till ett visst värde.

2:5 Gränsdragning Ljusnarsbergs kommun

För att betraktas som investering ska en anskaffning i kommunen ha en beräknad nyttjandeperiod av minst tre år. En anskaffning ska uppgå till ett väsentligt värde för att betraktas som en investering. Väsentligt värde definieras i Ljusnarsbergs kommun till ett prisbasbelopp. Prisbasbeloppet beräknas årligen av SCB och uppgår 2018 till 45 500 kr.

2:6 Beräkning av anskaffningsvärde

Anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång utgörs av inköpspris och kostnader för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas för sitt ändamål. Ränta på kapital som har lånats för att finansiera tillverkningen av en tillgång får räknas in i anskaffningsvärdet till den del räntan hänför sig till tillverkningsperioden. Däremot får inte indirekta affärs- och administrationskostnader eller utbildningskostnader inkluderas.

3 Avskrivningar

3:1 Planenliga avskrivningar

Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod skall skrivas av systematiskt enligt en fastställd plan under denna nyttjandeperiod. Nyttjandeperiod är den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål. Avskrivningarna avser således årliga värdeminskningssavdrag på anskaffningsvärdet. Avskrivning skall ske från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk.

3:2 Komponentavskrivningar

I Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 11:4 stadgas om komponentavskrivningar. Viktiga delar, komponenter, i anläggningstillgångar kan behöva ersättas regelbundet och med skilda tidsintervall. Eftersom avskrivningarna skall avspegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas är det lämpligt att sådana komponenter som har olika nyttjandeperiod och utgör ett väsentligt värde redovisas och skrivs av som separata enheter.

Utgiften för att anskaffa en sådan ersättningskomponent redovisas som anskaffning av en ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten uträngeras (kostnadsförs). Åtgärd på betydande komponent utan utbyte av denna aktiveras till den del åtgärden uppfyller kriterierna för att vara investering (nyttjandeperiod och värde).

Komponentavskrivning medför att vissa delar skrivs av på kortare tid och andra delar på längre tid. Avskrivningstakten skapar utrymme för reinvesteringar av avskrivna komponenter. Att fastställa fördelningen mellan de skilda komponenterna sker i samarbete med leverantören. Är inte det möjligt sker fördelning enligt nedan.

Ljusnarsbergs kommun tillämpar komponentavskrivning på investeringar från och med räkenskapsår 2017. I Ljusnarsbergs kommun används principen om att det totala värdet på en anläggningstillgång måste uppgå till minst tio prisbasbelopp och varje komponent till minst ett prisbasbelopp för att komponentavskrivning överhuvudtaget ska tillämpas.

3:3 Komponentindelning

För Ljusnarsbergs kommun gäller indelning av komponenter enligt nedan

Komponentgrupp	Komponent	Andel procent	Nyttjanderperiod år
Byggnader	Mark	2	∞
	Stomme, grund	35	80
	<i>Grundläggning inkl. schakt, platta, bjälklag, bärande väggar/pelare, takbjälklag, takstolar, ytterväggsstommar/färdiga ytterväggsstommar med puts, tegelbeklädnad. och anslutningsavlopp.</i>		

	Yttertak, fasad, fönster, dörrar	10	30
	<i>Fasadyskikt inkl. infästning, balkongräcken, stuprör. Fönster, fönsterdörrar, ytterdörrar, entrépartier och glaspartier. Tätskikt tak, tegel- och betongpannor, råspont, säkerhetsanordningar, takbryggor, stosar, hängrännor, beslagning</i>		
	Stomkomplettering, inredning, inre- och yttre ytskikt	10	20
	<i>Trappor, innerväggar, innerdörrar och partier, säckvaror, köksinredningar, badrumsinredningar, övrig inredning. Inre ytskikt; Golvbeläggningar, målningsbehandlingar, kakel, klinker, innertak. Yttre ytskikt; Ommålning fönster, dörrar, träfasader, ytskikt papp- och plåttak.</i>		
	Installationer; el, rör, ventilation, hiss, kyla	23	25
	<i>Komplett ventilationsanläggning, elanläggning och va- anläggning, undercentraler, hissinstallationer, kyla, storköksutrustning.</i>		
	Vitvaror, tekniska installationer	5	15
	<i>Kyl, frys, spis, köksfläkt, tvättmaskin, torktumlare Larm, lås, passage, brand, styr, solceller, data- och teleanläggning</i>		
Vägar	Gatukropp	80	∞
	Toppbeläggning	20	30
Trafiksignaler, skyltar, vägräcken		100	20
Belysning	Armatyr	30	15
	Stolpar	25	25
	Kabel/markarbete	45	50
Broar	Stomme	96	80
	Tätskikt	4	30
Parkanläggningar	Under mark	30	60
	Ovan mark (buskar, träd)	35	20
	Utrustning	35	20
Idrottsanläggningar	Markarbeten	50	30
	Utrustning	50	15

Pumpstationer	Stomme	50	50
	El, styr och reglering	33	20
	Pumpar	17	10
Vattenverk	Stomme, byggnad, reservoar	25	25
	Tak, fasad, fönster	5	25
	Rörgalleri, brunnar	15	20
	El, styr och regl	20	20
	Maskiner, pumpar	25	10
	Säkerhet, ventilation	8	10
	Mark	2	20
Reningsverk	Stomme, byggnader, bassäng	25	25
	Tak, fasad, fönster	5	25
	Rörgalleri	15	20
	El, styr och regl	20	20
	Maskinutrustning	25	10
	Säkerhet, ventilation	8	10
	Mark	2	20
Vattentorn		100	50
Ledningsnät	Vatten, spillvatten, dagvatten	100	50

3:4 Kapitalkostnader

Internränta påförs verksamheterna för investerade anläggningar. Internräntan beräknas på det bokförda värdet d v s anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar. Räntesatsen hämtas från beräkningar gjorda av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

4 Gränsdragning mellan drift och investering

4:1 Fastigheter

Mindre reparationer ofta av akut karaktär ska bokföras som kostnad i driften då kostnaden uppkommer. Reparationerna utförs för att återställa ett objekt till dess avsedda funktion efter förslitning/skada/skadegörelse/stöld. Detta löpande underhåll kan exempelvis vara ett trasigt fönster, en akut vattenläcka eller en omtapetsering.

Planerat underhåll eller periodiskt underhåll är planerade åtgärder och är ofta större och kostsamma projekt. Syftet är att förebygga fel eller funktionsnedsättning hos ett objekt. Detta planerade underhåll kan exempelvis vara byte av ett tak eller byte av alla fönster innan något går sönder. Dessa projekt ska hanteras som investeringar och föregås av politiska beslut. Ytterligare ett kriterium som ska uppfyllas för att en anskaffning ska räknas som investering är att kostnaden uppgår till ett basbelopp (45 500 kr år 2018). Till investeringar räknas även ny-, till- och ombyggnationer samt nyanskaffningar av maskiner och inventarier.

4:2 Maskiner och inventarier

Korttidsinventarier, inventarier med beräknad livslängd upp till tre år, kostnadsförs direkt vid anskaffning. Inventarier av mindre värde, för Ljusnarsbergs kommun lägre värde än ett basbelopp (45 500 kr år 2018) kostnadsförs direkt vid anskaffning. Vid anskaffning av flera inventarier med ett naturligt samband ska anskaffningen avse det samlade värdet. Uppfylls då livslängdkriteriet och värdekriteriet är anskaffningen en investering. Exempelvis är inköp av ett nytt bord till en matsal en kostnad, byter man alla bord kan det vara en investering, då det finns ett naturligt samband.

5 Beslutsprocessen

5:1 Behov

Investeringsbehov kan uppkomma på skilda sätt. Oftast är det verksamheten som ser ett behov men behov kan uppstå centralt vid exempelvis strategiska behov. Nya lag- eller miljökrav kan göra att behov uppstår.

5:2 Investeringsplan

De skilda verksamheternas behov sammanställs och hanteras som en naturlig del av det årliga budgetarbetet, i huvudsak av budgetberedningen. Investeringsplanen/budgeten beslutas som en del av kommunens budget av kommunfullmäktige efter att ha hanterats av kommunstyrelsen.

5:3 Genomförande

Av investeringsbudgeten framgår vem som är budgetansvarig för varje enskilt investeringsprojekt. Budgetansvarig har att hantera genomförandet i enlighet med kommunens upphandlingsrutin, se bil 1, samt i enlighet med kommunens policy med riktlinjer gällande upphandling och inköp, se bil 2.

5:4 Uppföljning

Uppföljning och återsrapportering till kommunfullmäktige sker vid delårsbokslutet per den 30 juni samt vid årsbokslut per den 31 december. Alla investeringar säredovisas och avstämning sker löpande mot gällande budget. Avvikelser från ursprungliga kostnadsberäkningar ska analyseras och kommenteras av budgetansvarig och innehålla förslag till åtgärder. Rapportering sker till kommunstyrelsen.

5:5 Uppdatering

Dessa riktlinjer ska vid behov omprövas. Om förutsättningar i omvärlden förändras på ett sätt som motiverar ändringar i riktlinjerna ska ekonomiavdelningen föreslå uppdatering av riktlinjerna.